

1 9 9 6

NAJKRAJŠIE
KNIHY
SLOVENSKA

DIE SCHÖNSTEN BÜCHER DER SLOWAKEI

THE MOST BEAUTIFUL BOOKS OF SLOVAKIA

1 9 9 6

NAJKRAJŠIE
KNIHY
SLOVENSKA

NAJKRAJŠIE
KNIHY
SLOVENSKA

THE MOST BEAUTIFUL
BOOKS
OF SLOVAKIA

DIE SCHÖNSTEN
BÜCHER
DER SLOWAKEI

Zostavila: *Eva Ciferská*
Grafická úprava: *Andrea Štefančíková*
Fotografie: *Pavel Kastl*
Text: *Ján Švec*
Preklad: *Miroslav Kováčik, Andrea Pozdechová*
Vydala: *BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti*
Bratislava v roku 1998
Náklad: *500 ks*
Tlač: *SINEAL, s r.o.*
ISBN: *80-967414-3-8*

SEKRETARIÁT
SECRETARIAT
SEKRETARIAT

súťaže Najkrajšie knihy Slovenska

Panská 41

814 99 Bratislava

Tel.: + 4217/ 533 13 14

Fax: + 4217/ 533 49 86

POROTA
JURY

PRESEDA POROTY

Ján Švec, *akademický maliar*

ČLENOVIA POROTY

Dr. Alexius Aust, *vydavateľ*

Ing. Peter Blubla, *Zväz polygrafie na Slovensku*

Robert Brož, *grafický úpravca*

PhDr. Ľubica Ďurišinová, *Ministerstvo kultúry SR*

PhDr. Dalimír Hajko, DrSc., *Národné literárne centrum*

PhDr. Mária Horváthová, *výtvarná teoretička*

PhDr. Silvia Ilečková, *výtvarná teoretička*

Ľudmila Jurčíková, *Slovenská Grafia*

Prof. Dušan Kállay, *akademický maliar*

Mgr. Ľubomír Kianička, *Matica slovenská*

Ján Krížik, *akademický architekt*

Ing. Milan Lederleitner, *SOU polygrafické*

Svetozár Mydlo, *akademický maliar*

JUDr. Dušan Roll, *Bibiana*

Ing. Roman Šíp, *SOU polygrafické*

Milan Veselý, *grafický úpravca*

Alexej Vojtášek, *akademický maliar*

SEKRETARIÁT SÚŤAŽE

Eva Cíferská

PhDr. Dagmar Valčeková

CENY
AWARDS
PREISE

CENA MINISTERSTVA KULTÚRY SR ZA ILUSTRÁCIE
LUBA KONČEKOVÁ-VESELÁ

Ondrej Sliacky: Biblia pre deti a mládež

DUŠAN KÁLLAY

Barbara Frischmuth: Vom Mädchen das übers Wasser ging

CENA MINISTERSTVA KULTÚRY SR ZA GRAFICKÚ ÚPRAVU
ROBERT BROŽ

Koloman Sokol: Čas, ktorý som žil

CENA MINISTERSTVA KULTÚRY SR ZA VYDAVATELSKÚ STAROSTLIVOSŤ
vydavateľstvo MODRÝ PETER

Kol.: Les jeux charmants de l'aristocratie

Ján Milčák: Chlapec Lampášik

CENA MINISTERSTVA KULTÚRY SR ZA BIBLIOFÍLIU
vydavateľstvo M-ART AGENCY

Jožo Danč: A odkazujem životu...

ZA MALONÁKLADOVÚ KNIHU

vydavateľstvo MODRÝ PETER

Miroslav Válek: The Ground Beneath Our Feet

s prihliadnutím na grafickú úpravu knihy

CENA ZVÄZU POLYGRAFIE NA SLOVENSKU
ZA MIMORIADNE POLYGRAFICKÉ SPRACOVANIE

tlačiareň NEOGRAFIA

Koloman Sokol: Čas, ktorý som žil

CENA BIBIANY ZA NAJKRAJŠIU DETSKÚ KNIHU
vydavateľstvo NONA

Ján Uličiansky: Veverička Veronka

CENA MATICE SLOVENSKEJ ZA ŠTUDENTSKÚ PRÁCU
VLADIMÍRA PČOLOVÁ: Kniška

**KOLEKCIA
COLLECTION
KOLLEKTION**

VEDECKÁ A ODBORNÁ LITERATÚRA

Zdenko G. Alexy: Ehrenzeichen der Kapitel

Vydavateľstvo Neografie

Ján Beňko: Starý Turiec

Vydavateľstvo Osveta

Karol Kapeller - Viera Pospíšilová: Embryologický atlas

Vydavateľstvo Osveta

Ján Tibenský: Pochtivá obec budmerická

Vydavateľstvo Rak

KRÁSNA LITERATÚRA

Jean de La Fontaine: Bájky

Tranoscius

Pavol Országh Hviezdoslav: Hájnikova žena

Tranoscius

Kol.: Les jeux charmants de l'aristocratie

Modrý Peter

Milan Rúfus: Čítanie z Údelu

Tranoscius

Tomas Tranströmer: Básne pre živých a mŕtvych

Knižná dielňa Timotej

LITERATÚRA PRE DETI A MLÁDEŽ

Barbara Frischmuth: Vom Mädchen das übers Wasser ging

Dachs-Verlag (Viedeň)

Ján Milčák: Chlapec Lampášik

Modrý Peter

Eduard Petiška: Staré grécke báje a povesti

Vydavateľstvo Buvik

Ondrej Sliacky: Biblia pre deti a mládež

D&D Studio a Nona

Ján Uličiansky: Veverička Veronka

Vydavateľstvo Nona

*KNIHY O VÝTVARNOM UMENÍ
A OBRAZOVÉ PUBLIKÁCIE*

V. Barta - V. Barta ml. - F. Mikovič: Slovenská republika

AB Art Press

Richard Müller: Amerika

Vydavateľstvo Slovart

Koloman Sokol: Čas, ktorý som žil

Sapac

Štefan Tkáč - Ľudovít Petránsky: Ondrej Zimka

Vydavateľstvo Slovenský Tatran

*PRÍLEŽITOSTNÉ TLAČE, MALONÁKLADOVÉ
A AUTORSKÉ KNIHY*

Martin Šútovec: Baestiarium

Zbytočná kniha - Martin Šútovec

Miroslav Válek: The Ground Beneath Our Feet

Modrý Peter

BIBLIOFÍLSKE TLAČE

Jožo Danč: A odkazujem životu...

M-Art Agency

*ŠTUDIJNÉ PRÁCE POSLUCHÁČOV VÝTVARNÝCH
A POLYGRAFICKÝCH ŠKÔL*

Jane Dye: Healing Odours

Andrea Pokorná

Robert Paršo: Python's Books

Vysoká škola výtvarných umení

Vladimíra Pčolová: Kniška

Vysoká škola výtvarných umení

Na úvod mi dovoľte začať Voltairovým citátom z knihy Břetislava Hartla Kameň múdrosti: „S knihami je to ako s ľuďmi: len veľmi malý počet niečo znamená a zvyšok sa stráca v množstve“. A my sa tu dnes stretáme, aby sme hovorili o tých knihách, ktoré, dúfam, niečo znamenajú, aj keď v prenesenom zmysle slova.

Keď som sa púšťal do písania tohoto príhovoru, ako človek neskúsený v tomto smere, pokúšal som sa najprv nájsť oporu v úvodných slovách svojich predchodcov, uverejnených v katalógoch z predchádzajúcich rokov tejto našej súťaže. Mám ich všetky od roku 1970. Nakoniec som to musel vzdať. Pochopil som relatívnosť hodnoty výsledkov tejto súťaže v závislosti od politických a ekonomických súvislostí v časopriestore nášho života. Povedal som si, že sa radšej obmedzím len na krátku štatistiku tohoročnej súťaže a niekoľko osobných dojmov z nej.

Do súťaže bolo prihlásených spolu 135 titulov od 55 vydavateľstiev. V počte titulov v jednotlivých tematických skupinách v zmysle štatútu súťaže prekvapujúco dominovala najmä skupina kníh o výtvarnom umení a obrazových publikácií s 36 prihlásenými titulmi. Tento veľký počet skreslila najmä početná skupina výstavných katalógov (16) a jeden kalendár, prítomnosť ktorých násťročná nastolila v porote otázku ich oprávnenosti v tejto súťaži. Zhodli sme sa na tom, že aj keď ich súťažné poroty v predchádzajúcich rokoch z rôznych dôvodov čiastočne tolerovali, do tejto súťaže nepatria. Doporučili sme vydavateľom, aby ich prihlásili do inej súťaže. Napríklad súťaže o „Najlepší polygrafický výrobok“, ktorú usporadúva Zväz polygrafie na Slovensku, alebo na tento rok pripravovanú celoštátnu súťaž „Národnú cenu za dizajn“, ktorú organizuje Slovenské centrum dizajnu spolu s Ministerstvom kultúry SR a mala by byť zameraná aj na grafický dizajn. Tým sme síce pripravili našu súťaž o časť na výstavách veľmi atraktívne pôsobiacich titulov, ale zároveň sme zdôraznili jej význam, ako súťaže orientovanej výlučne na krásnu knihu. Možno tento krok v konečnom dôsledku podnietil niektorých vydavateľov k vydávaniu väčšieho počtu výtvarných monografií. Veď v nejednom prípade od reprezentačného výstavného katalógu je k tomu už len malý krok. A hodnotné výtvarné monografie v tohoročnej súťaži boli len dve.

Z ostatných tematických skupín boli potom početnejšie zastúpené celkom prirodzene: skupina krásnej literatúry (23 titulov) a skupina literatúry pre deti a mládež (20 titulov). Počtom prihlásených titulov výrazne dominovali veľké vydavateľstvá: Slovenský spisovateľ (6 titulov), Transcius (6 titulov a jedna edícia) a Slovart (6 titulov). Pri vydavateľstve Slovart by som chcel opäť upozorniť, že do súťaže v zmysle štatútu možno síce prihlásiť aj tituly vydané v koprodukcii so zahraničným vydavateľstvom, ale len ak sa na ich tvorbe podieľali aj naši autori. A práve kvôli absencii nášho autora sme napríklad museli zo súťaže vylúčiť inak vynikajúcu monografiu tohto vydavateľstva „Jiří Anderle - kresby, grafika, obrazy, objekty 1954/95“. Týka sa to však aj niekoľkých ďalších titulov. V súťaži sme teda nakoniec vyhodnotili spolu 98 titulov od 40 vydavateľstiev. Toľko teda o práci poroty vo svetle štatistických čísiel.

Dovoľte mi niekoľko mojich osobných dojmov z celkového pohľadu na tituly prezentované v súťaži.

Veľké množstvo vydavateľstiev, podieľajúcich sa na našej knižnej produkcii je možno výhodné pre rozloženie ekonomických rizík, ktoré vydávanie kníh v dnešnej dobe so sebou prináša. No nemyslím si, že je aj osožné pre vznik krásnej knihy. Prináša so sebou, podľa môjho názoru, mnoho amaterizmu a improvizácie. Malé vydavateľstvá si zrejme nemôžu dovoliť platiť manažment potrebný na kvalitné spracovanie jednotlivých titulov, od rukopisov až po ich vytlačenie. A suplovanie jednotlivých postupov pri spracovávaní často len samou osobou vydavateľa je veľmi problematické. Akiste by si to žiadalo nejaký medzistupeň, akúsi výtvarno-výrobnú poradenskú službu. Možno, že by sa to dalo riešiť aj užšou spoluprácou vydavateľstva s tlačiarňou, ak by dokázala v rámci svojich kapacít takúto službu zabezpečiť na príslušnej úrovni. Riešením by mohlo byť aj zoskupenie viacerých malých vydavateľov do združenia, ktoré by azda dokázalo spoločnými prostriedkami vytvoriť takéto výtvarno-dizajnérske centrum pre svoje potreby. Vychádzam zo základného faktu, že v dnešnom dostatku materiálnych a technických kapacít našich tlačiarní je možné za rovnaké peniaze vložené do výroby knihy, vyrobiť knihu zlú i dobrú. Obdivujem napríklad ambicióznou činnosť vydavateľstva Modrý Peter a jeho úspešné projekty.

Znepokojuje ma tiež, že sa z našich kníh pomaly vytrácajú ilustrácie a s nimi i mnohé mená významných ilustrátorov, ktorí boli ešte nedávno pýchou našich domácich aj zahraničných knižných výstav. Prirodzene potom nepribúdajú ani noví, mladší ilustrátori, a to dokonca ani v takej významnej oblasti ako je detská kniha. Zdá sa, že ohromné komerčné tlaky na vydavateľov a import množstva braku, tu zohrávajú podstatnú úlohu v nepriaznivom vývoji, ktorý som naznačil.

Je to stav alarmujúci a ak v dohľadnej dobe na záchranu slovenskej ilustrácie nič nepodnikneme, upadne prinajmenšom do hlbokého priemeru. Pri obmedzovaní knižných ilustrácií by mali úmerne stúpať aspoň nároky na knižnú úpravu, ktorá by svojou dokonalosťou mohla čiastočne kompenzovať tento nedostatok. Prudký rozvoj nových technológií v polygrafickom priemysle, dostatok jeho kapacít dáva pre to základný predpoklad. Ukazuje sa však, že ovládanie týchto nových technológií musí kráčať ruka v ruke s ovládaním základných klasických pravidiel knižnej tvorby, lebo len v ich vzájomnej súčinnosti môže vzniknúť kniha ako dokonalý harmonický celok. Toto konštatovanie potvrdzuje fakt, že v oblasti grafickej úpravy sa popri menách už osvedčených knižných úpravcov, objavuje len málo výraznejších osobností. Stačí sa len obzrieť na mená, figurujúce v tejto oblasti na popredných miestach aj v našej súťaži.

Nechcem, aby tento môj príhovor vyznel v slávnostnej chvíli príliš pesimisticky. Naopak chcem povedať, že i napriek všetkým nastoleným problémom darí sa ich zatiaľ našej krásnej knihe zdolávať. Potvrdzuje to napokon aj tento ročník súťaže Najkrajšie knihy Slovenska. Nezostáva mi iné len popriať našim vydavateľom a vôbec všetkým tvorcom knižnej kultúry, aby ich namáhavá práca bola vždy korunovaná úspechom. A úspech to je krásna kniha, ktorá vznikla na chválu ľudského ducha, radosť srdca a potešenie očí.

akademický maliar Ján Švec,
predseda poroty

Let me start quoting Voltaire's words from a book "A Stone of Wisdom" by Břetislav Hartl: "Books are the same as people: only few of them mean something and the rest are fading in quantity." We came here today to talk about the books which, I hope, mean something, although in a transferred meaning.

When I began writing this speech as a man inexperienced in this field I tried to use opening speeches of my predecessors published in catalogues of our previous competitions. I have all of them since 1970. At last I had to give it up. I began to understand the relativity of competition's results depending on political and economical relations of time and space in our life. I said to myself that I would rather talk only about the short statistics of this year's competition and a few personal impressions.

The competition contained 135 entries from 55 publishing houses - especially books on painting and graphic art and picture publications with 36 entries surprisingly dominated in each particular thematical group according to competition's statute. This big number was distorted mainly by numerous group of exhibition catalogues (16) and one calendar, and they aroused jury's questions about their legitimate presence in this competition. We agreed that even if juries during previous competitions partially tolerated their presence from various reasons, they do not belong to this competition. We recommended their publishers to join other competitions, for example "The Best Polygraphic Product" organized by The Polygraphic Union in Slovakia, or this year's "National Award for Design" organized by Slovak Design Centre and Ministry of Culture of Slovak Republic and which will be orientated on graphic design. By this act we deprived our competition of some very attractive titles but at the same time we stressed its importance as a competition orientated exclusively on imaginative book. Maybe this will stimulate some publishers to publish more graphic art monographies - In most cases it is only a small step from representative exhibition catalogue. And this competition had only two valuable graphic art monographies.

Other thematical groups contained normal numbers of entries: group of belles-lettres 23, group of literature for children and juveniles 20 entries. Big publishing houses had biggest numbers of entries - Slovenský spisovateľ - 6, Tranoscus - 6 plus one edition, Slovart - 6. Speaking of Slovart publishing house I would like to say that according to competition's statute it can accept entries published in co-production with foreign publishing house but only if our authors cooperated in their creating. The absence of our author was the reason why we had to expell really outstanding monography from this publishing house titled "Jiří Anderle - drawings, graphics, paintings, objects 1954-95". It applies to other titles too. In the competition we evaluated 98 titles from 40 publishing houses. That much about the work of jury in statistics.

Now let me mention some personal impressions from general view of the titles presented in competition. Big number of publishing houses participating in our book production is probably advantageous for dividing of economical risks but I don't think it is good for imaginative book. In my opinion it brings much amateurism and improvisation. Small publishing houses can't afford to pay management necessary for quality treatment of all titles - from manuscripts to printing.

Substituting of these processes by often only the person of the publisher is very problematic. It would require some intermediate grade, a kind of graphic-production consultant service, maybe it would be solved by closer cooperation of the publishing house with printing house if it was able to provide such service at needed level.

Other solution could be a joining of more smaller publishing houses to a kind of union which could create such graphic and design centre for its purposes. The basic fact is that in today's quantity of material and technical capacities of our printing houses it is possible to print good but also bad book for the same amount of money. I admire ambitious activities of Modrý Peter publishing house and its successful projects.

I am alarmed by the fact that illustrations disappear from our books and with them disappear many significant illustrators which not long ago were the pride of Slovak and foreign book exhibitions. Naturally no new and younger illustrators appear not even in such important field as a book for children. It seems that enormous commercial pressures on publishers and the import of low quality literature play substantial role in this unfavourable trend.

It is an alarming state and if we will not make any steps to save Slovak illustration in short future it will fall to grey average. With reducing of book illustrations at least the demands of book lay-out should be proportionally higher so that the lay-out could partially compensate its imperfection. The quick development of new technologies in polygraphic industry and its resources creates good preconditions. Using these technologies must go hand in hand with mastering of basic classical rules of book creation because only in their mutual cooperation a book as a perfect harmonious whole can come to life. This statement confirms the fact that only few interesting personalities appear beside experienced authors, you can read the names at the top places in our competition.

I don't want this speech to sound too pessimistic in this festive moment. On the contrary I want to say that in spite of all the problems our imaginative book is still able to overcome them, this year's competition is the best proof of that. Coming to conclusion I want to wish our publishers and all authors and creators of book culture all the best so that their hard work was always successful. The success it is an imaginative book made to praise human spirit, joy of human heart and pleasure of our eyes.

*Ján Švec, artist painter
Chairman of the Jury*

Erlauben Sie mir als Einleitung mit dem Zitat von Voltaire aus dem Buch Weisheitsstein von Břetislav Hartl anzufangen: "Mit den Büchern ist es so, wie mit den Menschen: nur eine kleine Anzahl bedeutet etwas und der Rest verliert sich in der Menge." Und wir treffen uns hier heute, damit wir über die Bücher sprechen, welche - ich hoffe - etwas bedeuten, auch wenn in einem übertragenen Sinne des Wortes.

Wenn ich mit dem Schreiben dieser Ansprache angefangen habe, als ein unerfahrener Mensch in dieser Richtung, habe ich mich zuerst bemüht die Unterstützung im Vorwort meiner Vorgänger, die in den Katalogen von vorigen Jahren dieses unseres Wettbewerbes veröffentlicht worden sind, zu suchen. Ich besitze sie alle ab dem Jahr 1970. Letztendlich musste ich aufgeben. Ich habe die Relativität des Wertes der Ergebnisse dieses Wettbewerbes in der Abhängigkeit von den politischen und wirtschaftlichen Zusammenhängen im Zeitraum unseres Lebens begriffen. Ich habe mir gesagt, daß ich mich nur auf eine kurze Statistik des diesjährigen Wettbewerbes und auf einige persönliche Eindrücke beschränken werde.

In den Wettbewerb wurden zusammen 135 Titel von 55 Verlagen angemeldet. In der Anzahl der Titel in den einzelnen thematischen Gruppen im Sinne des Statutes des Wettbewerbes hat überraschend vor allem die Gruppe der Bücher über die bildende Kunst und der Bilderpublikationen mit 36 angemeldeten Titeln dominiert. Diese hohe Anzahl hat vor allem eine zahlreiche Gruppe der Ausstellungskataloge (16) und ein Kalender verzerrt, deren Anwesenheit in der Jury dringlich eine Frage ihrer Berechtigung in diesem Wettbewerb aufgeworfen hat. Wir waren uns einig, daß auch wenn sie von den Wettbewerbsjürys in den vergangenen Jahren aus verschiedenen Gründen teilweise toleriert wurden, daß sie in diesen Wettbewerb nicht gehören. Wir haben ihren Verlegern empfohlen, sie in einen anderen Wettbewerb anzumelden. Zum Beispiel in den Wettbewerb um "Das beste polygraphische Produkt", den der Verband der Polygraphie in der Slowakei veranstaltet, oder in den für dieses Jahr vorbereiteten gesamtstaatlichen Wettbewerb "Nationaler Preis für Design", der das Slowakische Zentrum des Designes zusammen mit dem Kulturministerium der SR organisiert und er sollte auf das graphische Design orientiert werden. Dadurch haben wir unseren Wettbewerb um einen Teil auf den Ausstellungen sehr attraktiv wirkender Titel gebracht, aber gleichzeitig haben wir seine Bedeutung betont, als eines ausschließlich auf das schöne Buch orientierten Wettbewerbes. Vielleicht wird dieser Schritt letztendlich eine Anregung für manche Verleger eine höhere Anzahl der bildenden Monographien herauszugeben werden. In vielen Fällen fehlt von einem repräsentativen Ausstellungskatalog dazu doch nur ein kleiner Schritt. Und von den wertvollen bildenden Monographien gab es in diesjährigem Wettbewerb nur zwei.

Von anderen thematischen Gruppen waren dann ganz natürlich zahlreicher vertreten.: Gruppe der schönen Literatur (23 Titel) und Gruppe der Literatur für Kinder und Jugend (20 Titel). Mit der Anzahl der angemeldeten Titel haben deutlich große Verlage dominiert: Slovenský spisovateľ (6 Titel), Tranoscus (6 Titel und eine Edition) und Slovart (6 Titel). Bei dem Verlag Slovart möchte ich wieder darauf aufmerksam machen, daß es möglich in den Wettbewerb im Sinne des Statutes auch in der Koproduktion mit ausländischem Verlag herausgegebene Titel anzumelden ist, aber nur wenn auf ihrer Gestaltung auch unsere Autoren teilgenommen haben. Und gerade aus dem Grund der Abwesenheit unserer Autoren mussten wir z.B. aus dem Wettbewerb anders hervorragende Monographie dieses Verlages "Jiří Anderle - Zeichnungen, Graphik, Bilder, Objekte 1954/95" ausschließen. Dies betrifft aber auch ein Paar von weiteren Titeln. In dem Wettbewerb haben wir also schließlich zusammen 98 Titel von 40 Verlagen ausgewertet. Soviel also über die Arbeit der Jury in dem Licht der statistischen Zahlen.

Und jetzt erlauben Sie mir ein Paar von meinen persönlichen Eindrücken aus dem Gesamtblick auf die im Wettbewerb präsentierten Titel zu äußern.

Eine große Menge der Verlage, die auf unserer Buchproduktion teilnehmen, ist für die Verteilung der wirtschaftlichen Risiken, die das Herausgeben der Bücher in der heutigen Zeit mit sich bringt, vielleicht günstig. Aber ich bin nicht der Meinung, daß es auch der Entstehung des schönen Buches Nutzen bringt. Es bringt mit sich, mindestens meiner Meinung nach, eine Menge von Amateurarbeit und Improvisation. Kleine Verlage können sich offensichtlich kein Management für qualitätsmäßige Verarbeitung der einzelnen Titel, ab dem Manuskript bis zu dem Druck, zu bezahlen leisten und es ist sehr problematisch die einzelnen Verfahren bei ihrer Verarbeitung, oft nur durch die Person des Verlegers, zu supplieren. Vielleicht wäre eine Zwischenstufe notwendig, irgendeiner Bildender-produktions-beratungsdienst. Vielleicht konnte man es durch eine engere Zusammenarbeit des Verlages mit der Druckerei lösen, falls diese im Rahmen ihrer Kapazitäten auch eine solche Dienstleistung auf entsprechendem Niveau sicherstellen könnte, oder durch eine Gruppierung von mehreren kleinen Verlagen in eine Assoziation, die möglicherweise mit gemeinsamen Mitteln solches bildendes Designzentrum für eigenen Bedarf zu gründen fähig wäre. Ich gehe eigentlich von der Haupttatsache hervor, daß in dem Überfluß der materiellen und technischen Kapazitäten unserer Druckereien es für das selbe in die Produktion des Buches investierte Geld entweder ein schönes oder ein schlechtes - häßliches Buch herzustellen möglich ist. In dieser Richtung bewundere ich z.B. die ehrgeizige Tätigkeit des Verlages Modrý Peter und seine erfolgreiche Projekte. Mich beunruhigt auch, daß von unseren Büchern langsam die Illustrationen verschwinden und mit ihnen auch viele Namen der bedeutenden Illustratoren, ehemals der Stolz unserer heimischen auch ausländischen Buchmessen, und natürlich die Zahl der neuen, jüngeren Illustratoren wächst nicht, nicht mal in so einem wichtigen Bereich wie das Kinderbuch. Es scheint, daß riesiger kommerzieller Druck auf die Verleger und auf den Import einer Menge des kommerziellen Bracks hier eine wichtige Rolle spielt. Es ist ein alarmierender Zustand und wenn wir in der nahen Zukunft nicht für die Rettung der slowakischen Illustration unternehmen werden, werden wir mindestens in einen tiefen Durchschnitt geraten. Nach der Beschränkung der Bücherausschmückung (Illustrationen) sollten verhältnismäßig zumindest die Ansprüche auf die Bücherbearbeitung steigen, die durch ihre Vollkommenheit teilweise ihren Mangel kompensieren konnte. Eine rasche Entwicklung der neuen Technologien in der polygraphischen Industrie und Überfluß ihrer Kapazitäten bilden dafür die Grundvoraussetzungen. Es zeigt sich doch, daß die Beherrschung dieser neuen Technologien Hand in Hand mit der Beherrschung der klassischen Grundregeln der Bücherschöpfung schreiten müssen, weil nur in ihrer gemeinsamen Mitwirkung ein Buch als eine vollkommene harmonische Ganzheit entstehen kann. Diese Feststellung ist durch die Tatsache bestätigt, daß im Bereich der graphischen Bearbeitung neben den Namen schon erprobten graphischen Bearbeitern, die meistens von älteren, schon seit Jahren bewährten bestehen, welche sehr schnell die Probleme dieser neuen Technologien bewältigen konnten, keine neue auffallende Persönlichkeiten erscheinen. Es reicht doch aus, sich die Namen, die in diesem Bereich auf den ersten Stellen z.B. auch in unserem Wettbewerb figurieren, anzusehen.

Zum Schluß erlauben Sie mir zu sagen, damit meine Ansprache in diesem doch feierlichen Moment als nicht zu sehr pessimistisch klingt, daß trotz aller aufgetischeten Problemen es unserem schönen Buch diese zu bewältigen gelingt. Es bestätigt auch dieser Wettbewerb und seine alljährliche Ergebnisse. Und so bleibt mir nichts mehr übrig, nur unseren Verlegern und allen Schöpfern unserer Bücherkultur zu wünschen, daß ihre mühsame Arbeit immer nur mit dem Erfolg gekrönt würde, und dieser Erfolg ist das schöne Buch, das als Lob des menschlichen Geistes, Freude des Herzens und für die Freude der Augen entstanden ist.

Ján Švec, akademischer Maler
Juryvorsitzender

Zdenko G. Alexy
Ehrenzeichen der Kapitel

Grafická úprava: Robert Brož

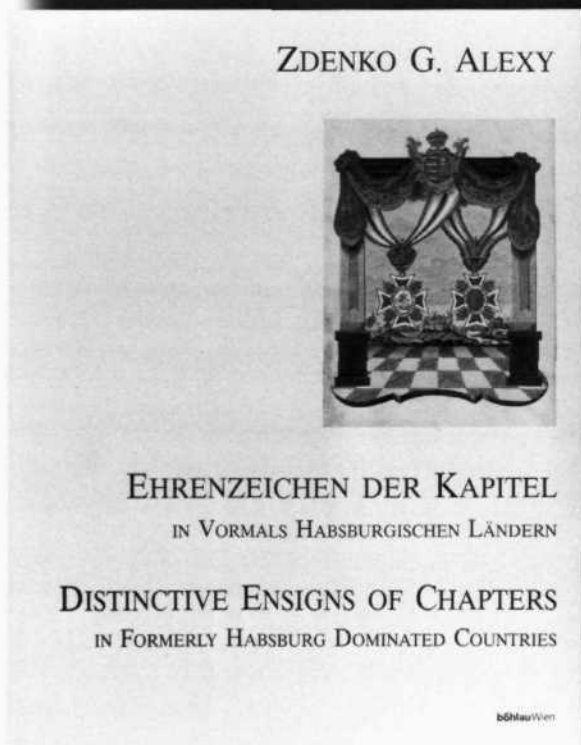
Rozsah: 216 s.

Formát: 236x301 mm

Tlač: Neografia, a.s.

Vydavateľ: Vydavateľstvo Neografie, a.s.

ISBN: 3-205-98645-8

Ján Beňko
Starý Turiec

Grafická úprava: Robert Brož

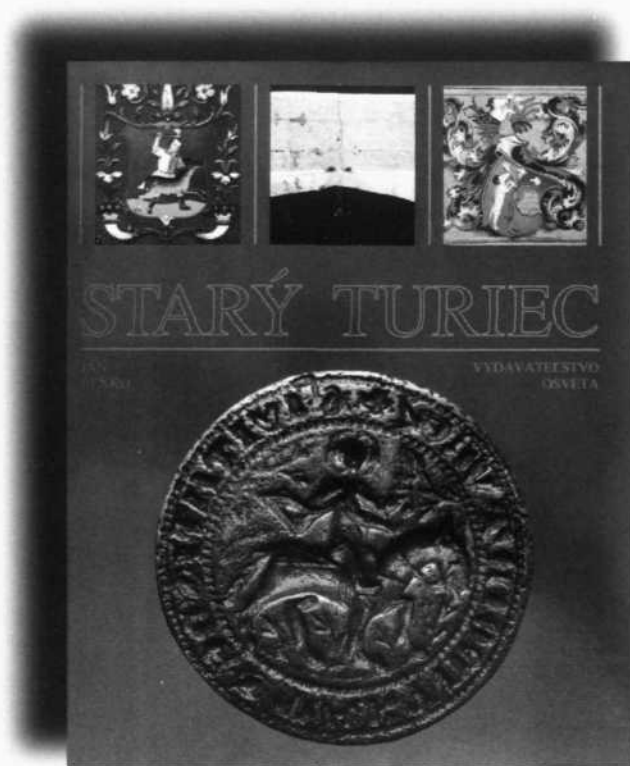
Rozsah: 278 s.

Formát: 200x247 mm

Tlač: Žilinské tlačiarne, a.s.

Vydavateľ: Vydavateľstvo Osveta, š.p.

ISBN: 80-217-0366-00

Karol Kapeller - Viera Pospíšilová
Embryologický atlas

Ilustrácie: Z. Tunemalm-Madurkajová, K. Kapeller, V. Pospíšilová

Grafická úprava: Peter Ďurík

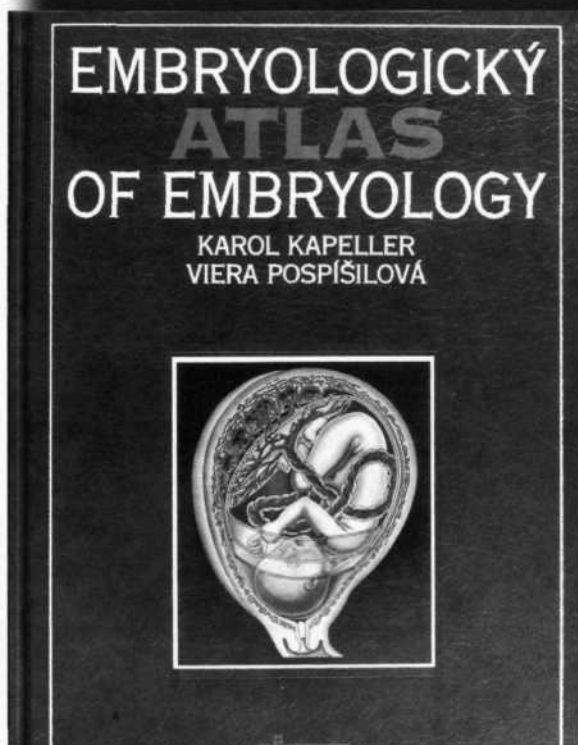
Rozsah: 119 s.

Formát: 217x302 mm

Tlač: Prin Centrum, a.s. (Zlín)

Vydavateľ: Vydavateľstvo Osveta, š.p.

ISBN: 80-217-0549-3

Ján Tibenský
Poctivá obec budmerická

Grafická úprava: Pergamen - J. Dvořák, J. Demovič, J. Vontorčík

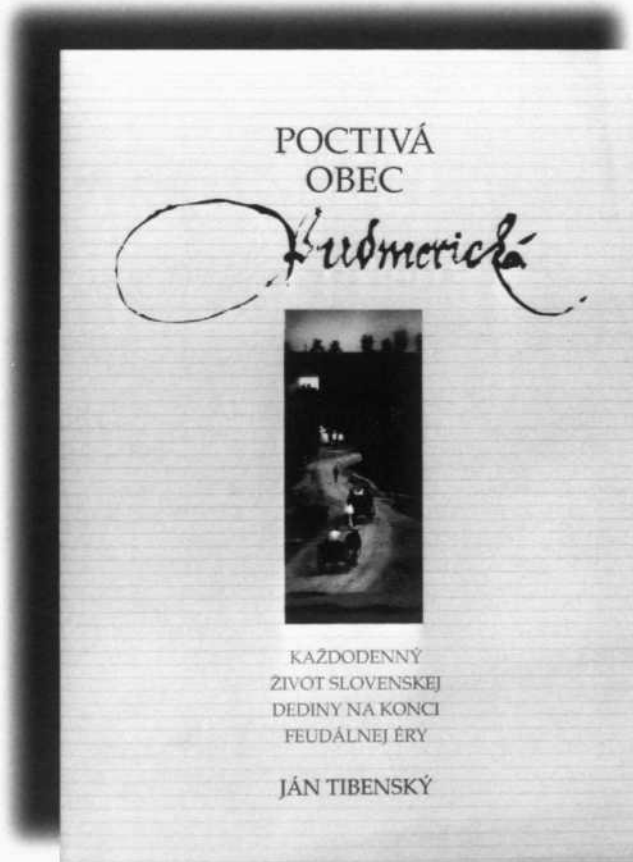
Rozsah: 447 s.

Formát: 170x246 mm

Tlač: Tlačiarne BB, s.r.o.

Vydavateľ: Vydavateľstvo Rak

ISBN: 80-85501-09-0

Jean de La Fontaine

Bájky

Ilustrácie: Dušan Nágel

Grafická úprava: Jozef Gális

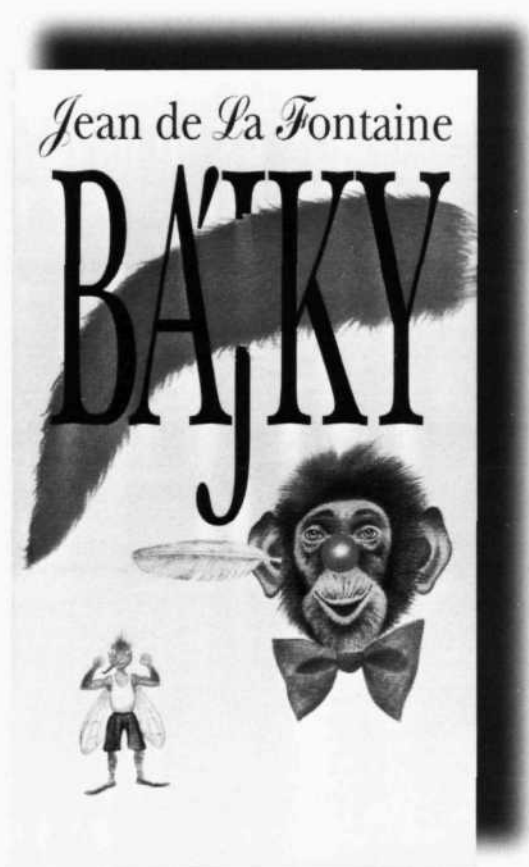
Rozsah: 85 s.

Formát: 143x246 mm

Tlač: Tlačiarne BB, s.r.o.

Vydavateľ: Transcius, a.s.

ISBN: 80-7140-055-6

Pavol Országh Hviezdoslav
Hájnikova žena

Ilustrácie: Martin Benka
Grafická úprava: Robert Brož

Rozsah: 235 s.

Formát: 135x246 mm

Tlač: Tlačiarne BB, s.r.o.

Vydavateľ: Transcius, a.s.

ISBN: 80-7140-110-2

Kolektív

Les jeux charmants de l'aristocratie

Ilustrácie: Vojtech Kolenčik

Grafická úprava: Peter Grísa

Rozsah: 244 s.

Formát: 208x207 mm

Tlač: Polypress

Vydavateľ: Modrý Peter

ISBN: 80-85515-30-X

Cena Ministerstva kultúry SR za vydateľskú starostlivosť

Milan Rúfus
Čítanie z Údelu

Ilustrácie: Igor Rumanský

Grafická úprava: Jozef Gális

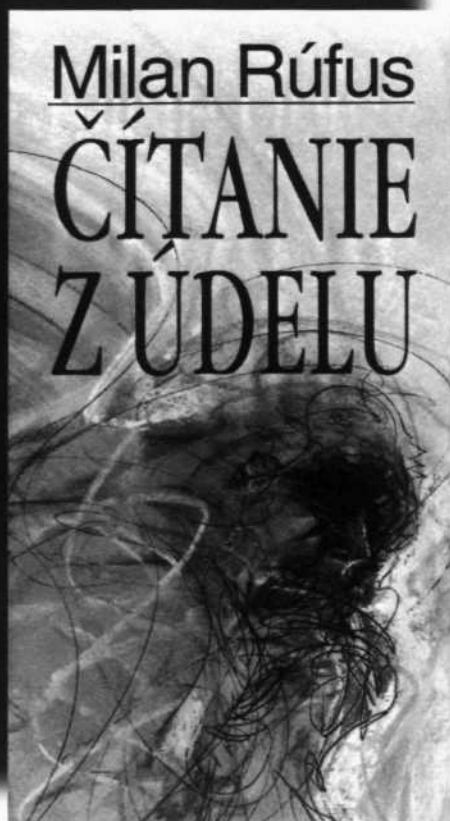
Rozsah: 94 s.

Formát: 135x247 mm

Tlač: Tlačiarne BB, s.r.o.

Vydavateľ: Tranoscius, a.s.

ISBN: 80-7140-089-0

Tomas Tranströmer
Básne pre živých a mŕtvych

Grafická úprava: Erik Groch

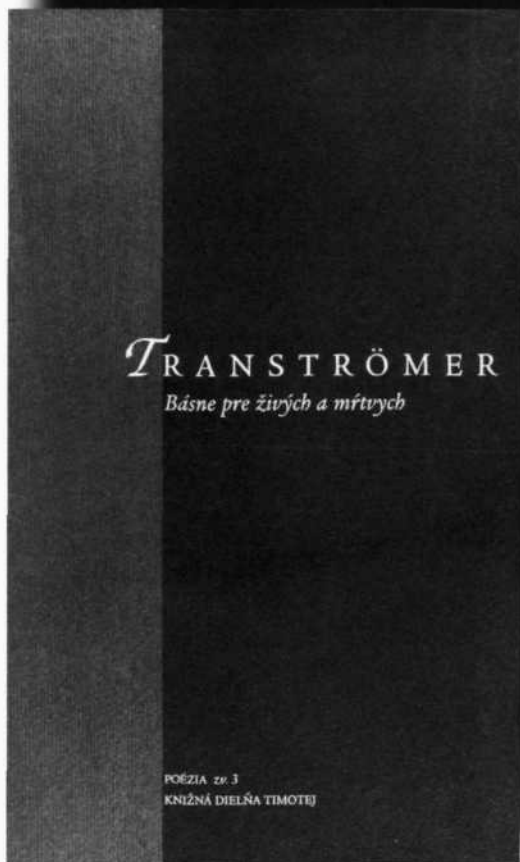
Rozsah: 85 s.

Formát: 115x185 mm

Tlač: MKV Press

Vydavateľ: Knižná dielňa Timotej

ISBN: 80-967294-3-8

Barbara Frischmuth
Vom Mädchen das übers Wasser ging

Ilustrácie: Dušan Kállay

Grafická úprava: Dušan Kállay

Rozsah: 28 s.

Formát: 210x290 mm

Tlač: Theiss Druck (Wolfsberg)

Vydavateľ: Dachs-Verlag (Viedeň)

ISBN: 3-85191-075-3

Cena Ministerstva kultúry SR za ilustrácie

Ján Milčák

Chlapec Lampášik

Ilustrácie: Peter Grísa

Grafická úprava: Peter Grísa

Rozsah: 44 s.

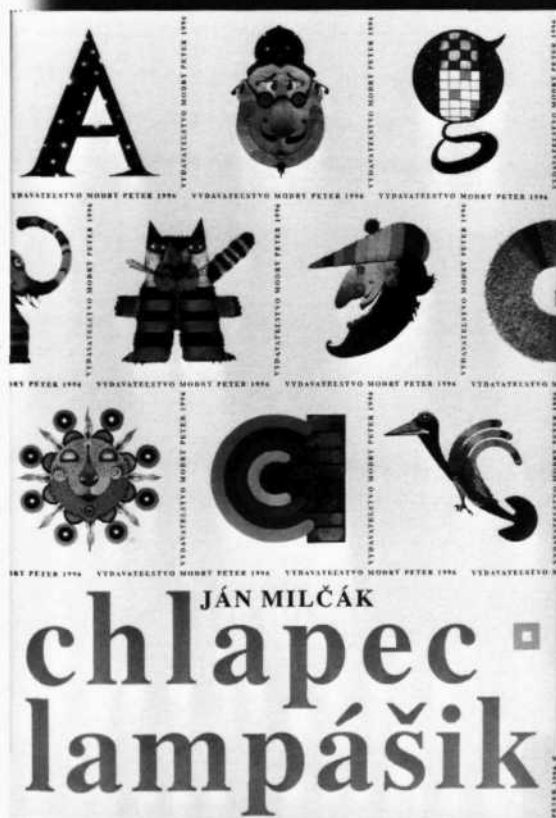
Formát: 217x307 mm

Tlač: Polygraf, spol. s r.o.

Vydavateľ: Modrý Peter

ISBN: 80-85515-32-6

Cena Ministerstva kultúry SR za vydavateľskú starostlivosť

Eduard Petiška
Staré grécke povesti a báje

Ilustrácie: Svetozár Mydlo
Grafická úprava: Svetozár Mydlo

Rozsah: 149 s.

Formát: 210x290 mm

Tlač: Slovenská Grafia, a.s.

Vydavateľ: Vydavateľstvo Buvik

ISBN: 80-85507-47-1

Ondrej Sliacky

Biblia pre deti a mládež

Ilustrácie: Ľuba Končeková-Veselá

Grafická úprava: Viera Fabianová

Rozsah: 248 s.

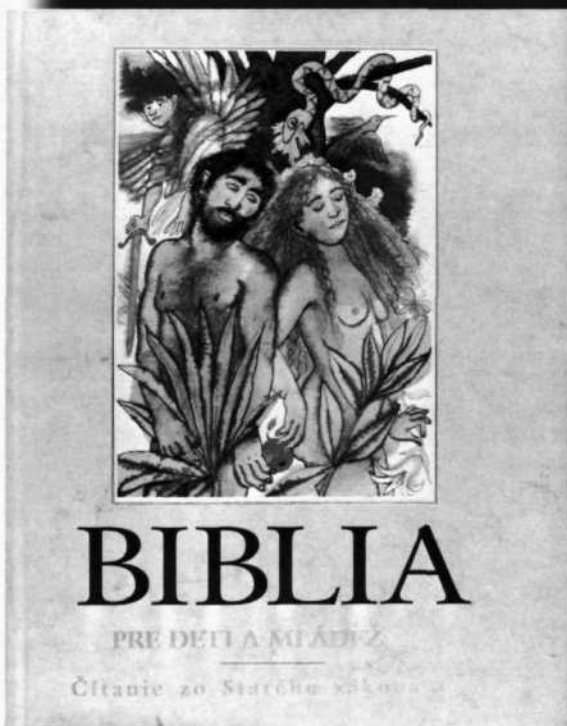
Formát: 213x262 mm

Tlač: OTA, a.s.

Vydavateľ: D&D Studio a Nona, spol. s r.o.

ISBN: 80-967622-0-6

Cena Ministerstva kultúry SR za ilustrácie

Ján Uličiansky
Veverička Veronka

Ilustrácie: Peter Čisárik

Grafická úprava: Peter Čisárik

Rozsah: 33 s.

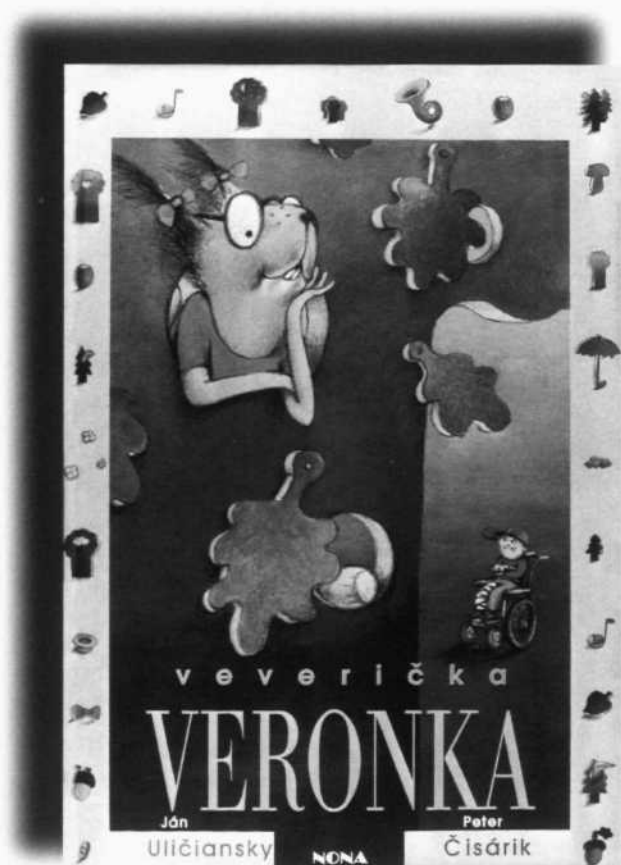
Formát: 213x305 mm

Tlač: OTA, a.s.

Vydavateľ: Vydavateľstvo Nona, spol. s r.o.

ISBN: 80-967617-1-4

Cena BIBIANY za najkrajšiu detskú knihu

V. Barta - V. Barta ml. - F. Mikovič
Slovenská republika

Fotografie: Vladimír Barta a Vladimír Barta ml.

Grafická úprava: Peter Ďurík

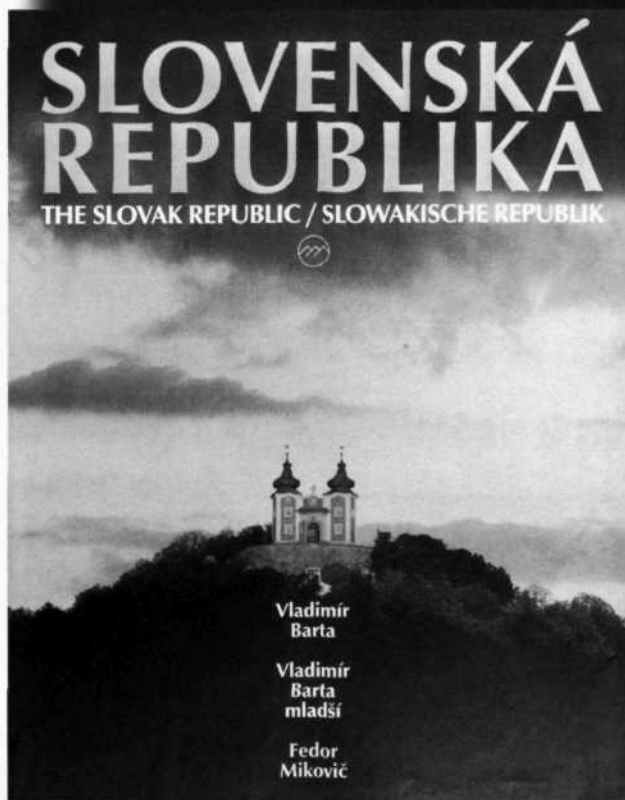
Rozsah: 159 s.

Formát: 260x330 mm

Tlač: Východoslovenské tlačiarne, a.s.

Vydavateľ: AB Art Press

ISBN: 80-88817-08-0

Richard Müller **Amerika**

Fotografie: Richard Müller

Grafická úprava: Slavomíra Šangalová

Rozsah: 64 s.

Formát: 230x300 mm

Tlač: Neografia, a.s.

Vydavateľ: Vydavateľstvo Slovart, spol. s r. o.

ISBN: 80-7145-036-7

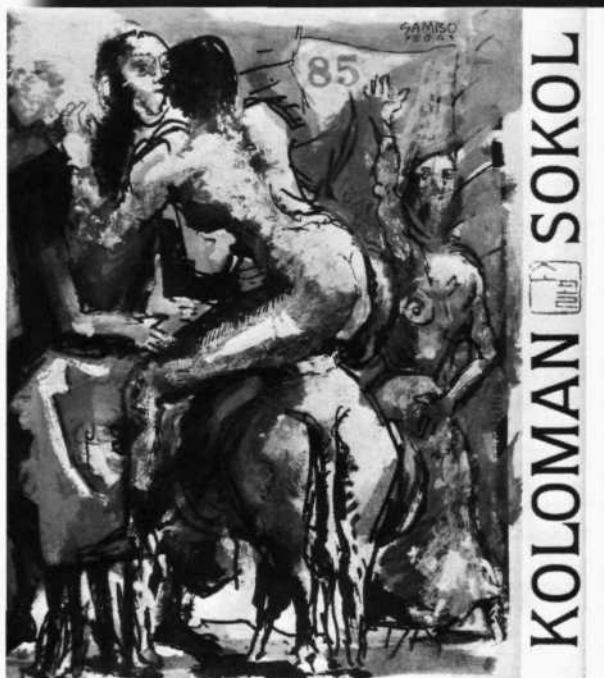

Koloman Sokol

Čas, ktorý som žil

Ilustrácie: Koloman Sokol
Grafická úprava: Robert Brož
Rozsah: 197 s.
Formát: 260x303 mm
Tlač: Neografia, a.s.
Vydavateľ: Sapac, spol. s r.o.
ISBN: 80-85535-08-4

*Cena Ministerstva kultúry SR za grafickú úpravu
Cena Zväzu polygrafie na Slovensku
za mimoriadne polygrafické spracovanie*

Štefan Tkáč - Ľudovít Petránsky
Ondrej Zimka

Ilustrácie: Ondrej Zimka

Fotografie: Pavel Meluš a Anton Fiala

Grafická úprava: Vladislav Rostoka a Anton Fiala

Rozsah: 237 s.

Formát: 264x303 mm

Tlač: Slovenská Grafia, a.s.

Vydavateľ: Vydavateľstvo Slovenský Tatran, spol. s r.o.

ISBN: 80-222-0459-5

Martin Šútovec

Baestiarium

Ilustrácie: Martin Šútovec

Grafická úprava: Martin Šútovec

Rozsah: 24 s.

Formát: 220x215 mm

Tlač: Vysoká škola výtvarných umení

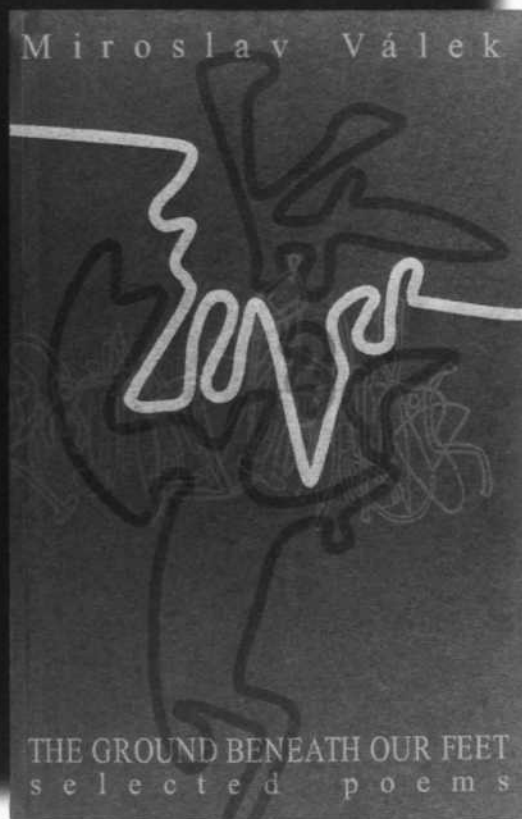
Vydavateľ: Zbytočná kniha - Martin Šútovec

Miroslav Válek
The Ground Beneath Our Feet

Ilustrácie: Miroslav Cipár
Grafická úprava: Peter Grisa
Rozsah: 63 s.
Formát: 139x215 mm
Tlač: Polypress
Vydavateľ: Modrý Peter
ISBN: 80-85515-37-7

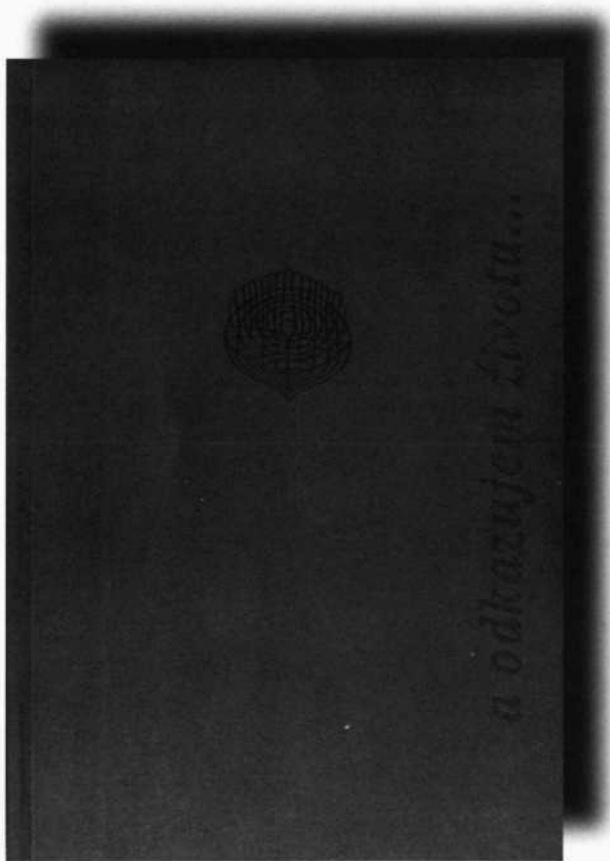
Cena Ministerstva kultúry SR za malonákladovú knihu

Jožo Danč
A odkazujem životu ...

Ilustrácie: Jožo Danč
Grafická úprava: Jožo Danč
Rozsah: 128 s.
Formát: 195x280 mm
Tlač: Neografia, a.s.
Vydavateľ: M-Art Agency
ISBN: 80-967659-1-4

Cena Ministerstva kultúry SR za bibliofíliu

Jane Dye
Healing Odours

Ilustrácie: Jozef Mánes a Albert Pilát

Grafická úprava: Andrea Pokorná

Rozsah: 27 s.

Formát: 225x320 mm

Tlač: Andrea Pokorná

Vydavateľ: Andrea Pokorná

Robert Paršo
Python's Books

Ilustrácie: Robert Paršo

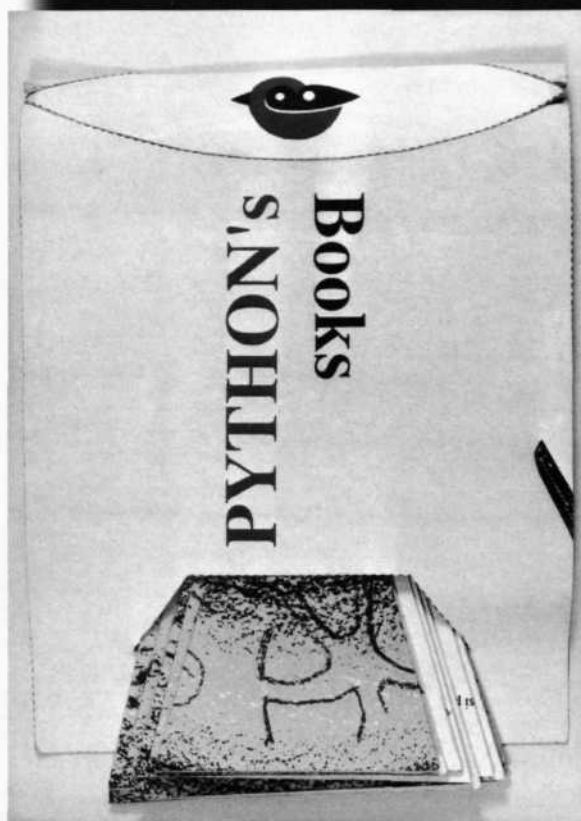
Fotografie: Elena Štifilová

Rozsah: 1 s.

Formát: variabilný

Tlač: Vysoká škola výtvarných umení

Vydavateľ: Vysoká škola výtvarných umení

Vladimíra Pčolová
Kniška

Ilustrácie: Vladimíra Pčolová

Grafická úprava: Vladimíra Pčolová

Rozsah: 68 s.

Formát: 145x145 mm

Tlač: Vladimíra Pčolová

Vydavateľ: Vysoká škola výtvarných umení

Cena Matice slovenskej za študentskú prácu

AUTORI
AUTHORS
AUTOREN

Alexy, Zdenko G.	6, 14
Barta, Vladimír	7, 28
Barta, Vladimír ml.	7, 28
Beňko, Ján	6, 15
Danč, Jožo	5, 7, 34
Dye, Jane	7, 35
Frischmuth, Barbara	5, 6, 23
Hviezdoslav, Pavol Országh	6, 19
Kapeller, Karol	6, 16
La Fontaine, Jean de	6, 18
Mikovič, Fedor	7, 28
Milčák, Ján	5, 6, 17
Müller, Richard	7, 29
Paršo, Robert	7, 36
Pčolová, Vladimíra	5, 7, 37
Petiška, Eduard	6, 25
Petránsky, Ľudovít	7, 31
Pospíšilová, Viera	6, 16
Rúfus, Milan	6, 21
Sliacky, Ondrej	5, 6, 26
Sokol, Koloman	5, 7
Šútovec, Martin	7, 32
Tibenský, Ján	6, 17
Tkáč, Štefan	7, 31
Tranströmer, Tomas	6, 22
Uličiansky, Ján	5, 6, 27
Válek, Miroslav	5, 7, 33

ILUSTRÁTORI, FOTOGRAFI A GRAFICKÍ ÚPRAVCOVIA
 ILLUSTRATORS, PHOTOGRAPHERS AND GRAPHICS DESIGNERS
 ILLUSTRATOREN, PHOTOGRAPHEN UND GRAPHISCHE GESTALTER

Barta, Vladimír.....	28
Barta, Vladimír ml.	28
Benka, Martin	19
Brož, Robert	5, 14, 15, 30
Cipár, Miroslav	33
Čisárik, Peter	27
Danč, Jožo	34
Demovič, Juraj	17
Dvořák, Jakub	17
Ďurík, Peter	16, 28
Fabianová, Viera	26
Fiala, Anton	31
Gális, Jozef	18, 21
Grísa, Peter	20, 24, 33
Groch, Erik	22
Kapeller, Karol	16
Kállay, Dušan	5, 23
Kolenčík, Vojtech	20
Končeková-Veselá, Ľuba	5, 26
Mánes, Jozef	35
Meluš, Pavel	31
Müller, Richard	29
Mydlo, Svetozár	25
Nágel, Dušan	18
Paršo, Robert	36
Pčolová, Vladimíra	37
Pilát, Albert	35
Pokorná, Andrea	7, 35
Pospíšilová, Viera	16
Rostoka, Vladislav	31
Rumanský, Igor	21
Sokol, Koloman	30
Šangalová, Slavomíra	29
Štifilová, Elena	36
Šútovec, Martin	32
Tunemalm-Madurkajová, Zuzana	16
Vontorčík, Juraj	17
Zimka, Ondrej	31

**VYDAVATELIA
PUBLISHERS
VERLEGER**

AB ART Press	7, 28
DACHS-VERLAG GMBH (Viedeň)	6, 23
D&D Studio, spol. s r.o.	6, 26
Knižná dielňa TIMOTEJ	6, 22
M-ART AGENCY	5, 7, 34
Modrý Peter	5-7, 20, 24, 33
SAPAC, spol. s r.o.	7, 30
TRANOSCIUS, a.s.	6, 18, 19, 21
Vydavateľstvo BUVIK	6, 25
Vydavateľstvo NEGRAFIE, a.s.	6, 14
Vydavateľstvo NONA, spol. s r.o.	5, 6, 26, 27
Vydavateľstvo OSVETA, š.p.	6, 15, 16
Vydavateľstvo RAK	6, 17
Vydavateľstvo SLOVENSKÝ TATRAN, spol. s r.o. ...	7, 31
Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r.o.	7, 29
Vysoká škola výtvarných umení	7, 32, 36, 37
Zbytočná kniha - Martin Šútovec	7, 32

TLAČIARNE
PRINTERS
DRUCKEREIEN

MKV Press	22
NEOGRAFIA, a.s.	5, 14, 29, 30, 34
OTA, a.s.	26, 27
Polygraf, spol. s r.o.	24
Polypress	20, 33
Print Centrum, a.s. (Zlín)	16
Slovenská Grafia, a.s.	25, 31
Theiss Druck (Wolfsberg)	23
Tlačiarne BB, a.s.	17-19, 21
Východoslovenské tlačiarne, a.s.	28
Vysoká škola výtvarných umení	36
Žilinské tlačiarne, a.s.	15

